6

EXERCITATIO, XXVI.

CONTINET,

FOETVS OCTIMESTRES, copioso indigere alimento, adeò, vt nō modo bonum sanguinem absumant, sed etiam vitiosum alliciant, sicq; plenitudinem sanguinis peculiarem, in vtero prægnantium (mensem octauum attingentium) desiderari, ac proinde ex tali plenitudine oriundam inflāmationē fictitiam deprehendi, Phlebotomiam, quæ sectis pedibus instituitur abortientibus, & parturiētibus, vel pro muliebrium retentione, aut ex hac orta inflāmatione, euacuatoriam, & prouocatoriā esse, & dici; at illa, quæ fit, vteris inflāmatis; aperta saphena, est deriuatoria. Obiter, Iaquinum non probasse, sanguinis missionem in pedibus menstruas purgationes deriuare. Perpetuò (in necessitate phlebotomiæ) vtero grauidarum inflāmato, citius, cautiusq;, quam in non fœtis, bracchij venas pungendas, fore. In prægnantibus vteri inflammatione vexatis, circa initia a pedibus sanguinem detrahendum defendere (excudentis pace) assertū in artificiosum, in humanumq; extitisse. Auctore, Doctore Ioanne deLuna, Vega, Marcenensi, Hispalensis academiæ olim rei medicæ primario professore. Hispali Anno Domini 1610.

*

CANDIDIS LECTORIBVS, QVIBVS PLATONE CHARIOR, & magis amica est veritas, Doctor Luna Hispalensis Medicus plurimam salutem impertitur.

PERNITIOSA TYPIS EXcussa Hispali, venæ sectio in pedibus grauidæ, mensem. 8. attingentis, in principio phlegmones vterum obsidētis, Paradoxæ, in eiusdem vtero, particularis sanguinis plenitudo, secūdum naturā, atq; ex plenitudine, peregrina supra naturalē concursum inflāmatio circum scripta, sæpibusq; vallata (Viri Doctissimi) me denuò admouent, vt adeas lucubrationes, studiaq; quæ, voce, typisq;, semper vestram præstātiam exhortari curaui (videlicet prius, potiusq; Hippocratis, Galeniq;, & seniorum monumēta euoluenda, dein libros, seu codices recentiorum iure appellatos) id impræsentiarum, Deo duce, iterum, exēplo ostendere aggrediar. Quos verò artium conditores, & doctores, vtinā, iam omnes, diurna, nocturnaq; manu versaremur. Ex his enim, quo cultu tractādi sint, tum fœtus, cum fœtæ, non incongruè Christicolæ edu cemus. Sed dolendum profectò, quòd senioribus, & re centioribus in manticam posteriorem reiectis, in hac ætate (in qua faciens medicina suo pristino nitori restituta est) ausus fuit quidā (alias doctissimus vir) inter multa alia, non parum dubia, eam ostentare erga pulcherrimas vtero gerentes impietatem, vel iracundiam, vt nulla grauidationis ratione habita, nec dum eas leges, alijs mulieribus statutas, ex eisdem morbis vexatas, ac apriscis medicis concessas, vtero in quam geren

tibus permiserit. Durum medicis,& grauidis illis dirũ est assertum,Doctoris contendentis,in vtero non grauidæ inflammatione tentato,statim venam bracchij in cidẽdam,at in grauida,ex pedibus incipiendum. Quod inquiro flagitium,nostri tẽporis vtero gerentes,filiæq; nostræ admiserunt? Vt hæc lex,in illas sit sancita? Vtq; cum illis multo peius, quam cum præteritis grauidis agendum sit. Hæc est christianorum pietas? Sic respici mus; vt nos ipsos, proximum? Hæc cum non intra priuatos parietes,sed publicè, & auctori dixissem, & de nouo,maximoq;(meo iuditio)crimine,ipsum commonuissem amico animo sæpius,ecce mota est bilis,me ad arenã vocat, atque mihi interroganti,seriò ne ad scri bendum me inuitaret? respõdit, se lubenter hoc ipsum postulare,atq; non ægrè laturum.Sicq; primũ moneo, omnesq; amicos certiores facio,non tam studio cõtradicendi,nec viri doctissimi existimationi labefactãdæ (cuius honori vnus ego,plusquam cũcti medici Hispalenses tribuo,& plus diligo) sed vnius veritatis asseuerandæ gratia, me in publicum exijsse. Secundò, illos, quibus non fuit copia,præallegatos, in cura singulari, auctores euoluendi,scire exopto omnes illos auctores adductos pro riuali,vt approbantes, venas secandas in grauidis,non locutos de venis pedis,sed venas manus, brachiorumq; intellexisse,illos verò,qui qualẽ qualem venæ sectionis saphenarum,in grauidis cõmemorationem fecerunt (neq; enim est quæstio de lana caprina) potius annotasse scripto, quam reipsa expertos fuisse neq; experiundum suasisse ita, vt vix verbum repperiri in fauorẽ venæ sectionis ex pedibus in phlegmone vteri,grauidæ, possit. Quæ de auctoribus verè tortis, potius quam allegatis, sed vnum pro veritate nostra addu cam,aut alterum,primumq; vidouidium, haud indignum,quem credo,vniuersas bibliothecas exhauriisse.

Vbi ait. *Quam obrem, dum mulieres vtero gerunt, si tunc forte, morbo aliquo prehendantur, in illis curandis, a multis præsidiis abstinemus, quæ audacter adhiberemus, si vterus foret inanis, ne concitemus aborsum, siquidem pereunte (scilicet fœtu) & præser tim grandiori, sed adhuc immaturo, periclitatur maximè ipsa quoq; fœmina, in cuius vtero is continetur, ac sæpissime cogitur, vitam cum morte commutare.* Rodericus de Castro, tum damnãs vsum expurgationis, in vtero gerentibus, tum temeraria consilia, tam in perpetrando aborsu, quam in parui pendendo, sic cautè concludit. *Cum igitur alterum eorum sit seruandum, matri prospiciendum in tempore putant, ne vterq; pereat, at cum id fieri nequeat, sine fœtus detrimento, satius esse, vt is statim projiciatur, qui post modum, vt putant, projiciendus est. Verum eorum sententia, nequaquam admittenda, du pliciter enim peccat, primò, quia non sunt facienda mala, vt inde eueniant bona, secundò, quia in morbis acutis prægnãtium abortus, lethalis est. Nam cum vterq; affectus per se sit semper periculosus, si conjungantur, ac malum malo addatur, res in extremum periculum adducetur. Sic Hippocrates mulieri vteri erysipelate correptæ, pharmacum bibendum dat, si modo grauida non sit. Quod si oppositum nonnunquam successerit, id rectum ex errore judicandum, quod imitari non licet, nec rationi illud tribuendũ, sed robori mulierum, per quod errata medicorum tollerare potuerunt. Securiusq; semper fuit, & fœtus, & matris summã habere rationẽ. Sic enim pleramq; factum, vt vterq; superuixerit.* Hæc ille, quod vero pleriq;, de impudicis fœminis, referunt, quantum assequor, vel justitiæ, vel omnipotẽtis Dei misericordiæ tribuendum venit. Deniq; epylepticæ, venæ sectiones aliis relinquens. *Nam momentum occa sionis remedij, ad præsentes attinere, ars medica docet.* De paradoxa doctrina venæ sectionis in principio, e saphenis in grauidis, quæ assequor, dicam, interea dũ, doctiores incœpta acerrimè perficiant, & potiora multo fœlicius afferre, satagant, & primo decisio contraria (in quam se

Li 11. de curatione membratim c. 16

In scholio ad caput. 21.

Li. de opt. secta ad Thrasyb.

ror, impugnandaq; subjiciatur, Valete.

¶Decisio partis oppositæ.

Mihi certe, & in prægnantium erysipelate, aut inflammatione (si sanguinis missione cum morbo certandum sit) eodem curationis genere, vtendum esse apparet. Itaq; adhuc in prægnātibus, saphenam incidendam esse, assero. Est autem huius meæ sententiæ fundamentum. Quod in iis, quæ vtero habent, ex sanguine menstruo ibi conculcato, & multo ante confluxo, inflammatio concitata est, atq; etiam totum curationis negotium consistit in mensium prouocatione. Nam in hoc conueniunt ambæ inflāmationes, tam quæ in prægnante est, quam in ea, quæ parturiuit, quod scilicet, ex eadem causa, & eodem modo ad productionem se habente fiunt, ac proinde, quod eodem modo debeant, quantum agitur ad curationem, tractari. Hæc legis latoris more sanciuit, leganturq; scripta (& sæpe repetita, vbi eandem medellam vultesse, vteri inflāmationis in fœtis, abortiētibus, & pariētibus) in curatione singulari, articulo 4. pag. 76 absq; probatione, in re difficilima, quæ periculum duplicis homicidii insinuat, iuxta omnium medicorum (nullo dempto) communissimum consensum, pro quibus sic pugnandum, tribus statutis assertionibus, hacq; serie.

1. Conclusio. *Mulierem vtero gerentem, præsertimq; in postremis mensibus grauidationis, in acetabulis, vteriq; venis, plenitudinē sanguinis inculcati, & multo ante confluxi habere, atq; ex illa oriundam inflāmationem, ad placitum assertum est. Nam tales grauidas ca cochimia, vitiosissimisq; succis scatere, experientia, ratio, auctoresq; demonstrant.*

Deus optimus maximus, melior natura (nihil nō faberrime machinatus) sic indiuiduorum durationi prospexit, vt pro indigentia alimentum attrahatur (vt statim probabo) secundumq; debitum augmentum, adeo, vt grandiusculi fames, inter causas doloris partus puerperarum enumeretur, vnde audiendus non est (quantumuis

tumnis doctissimus, expertissimusq; est) qui hanc particularem plenitudinē inuexit, in scopum, venæ sectionis, saphenarum in vtero gerentibus, verum, quum e cōtrario, totum parti impertiatur (atq; disperecam si hæc œconomia cuiuis hominis mediocris ingenii non arriserit) & vniuersus prægnantium habitus succis malis plenus sit, fit, vt specialis plenitudo fictam generans in flammationem, ab vtero fœtarū, præsertimq; in vltimis mensibus, iure medico sic sit delenda. Nam Hippocrates A ad quem, tanquam ad lydium lapidem, & fontem sacrum recurrendum est, scripsit, & toties, vt nemo excusari possit. Atq; adolescētiæ medicæ gratia nōnulla referam, *At vero (inquit) mulier, cum vterum gerit, a mensibus prodeuntibus, propterea non dolet, quod sanguis non conturbatur, acceruatim abire solitus singulis mensibus, sed procedit sensim, & citra dolorem, quotidie in vterum ipsum, & quod est intus in vtero, augescit, singulis autem diebus, ea gratia procedit, & non semel, per mensem, quod genitura existens in vtero, semper a corpore, pro vt vires, tum spiratio ipsa habet, & primū quidem modica spiratio fit, & sanguis modicus a matre procedit, cum vero spiratio amplior redditur, magis sanguinem trahit, & uberius is in vterum descendit, & mox. Primis* (ait) *diebus, vbi genitura in vteros illapsa, paucißimus sanguis, a muliere in vteros venit, deinde copiosior, si enim acceruatim, & multus semel veniret, genitura spirationem habere nō poßet, sed sanguine multo accedente, suffocaretur, ecce.* Vbi innuit, proportionabiliter, atq; pro captu sanguinem descendere, & attrahi, & sint hec testimonia manifesta, huc respicit B Hippocratis censura. *Et magis, quo fœtus est maior.* Enarratoreq; Galeno. *Ex defectu alimenti fœtus destruitur, non modo misso sanguine ex vena, sed etiam ex longiori inedia, ostendemus autē hoc ipsum, paulo post, & per alios aphorismos.* Sicq; in sententiæ, hanc præcedentis enarratione, pro acutorum congrua diligentia, ex periculo instituenda, dixerat. *Alterum vero*

A *Lib. de nat. pueri.*

B 5. *apho.* 31.

vero, quod ex longo interuallo cibum dantes, ex alimenti defectu fœtum destruemus. Sic etiam mulieri vtero gerenti, si māmæ graciles repeute fiant, abortit. Hactenꝰ ex Hippocrate textus, textuum doctrinam vel ignorantibus, vel inimicis adduxi, quos interrogare licet, vtrum sit firmius didicisse medicinam ex codicibus, & papiro, absq; libris quam ex fontibus Hippocratis, & Galeni, & classicorũ bibisse? Atq; (sint in numero Deo gratiæ) & incurādo facultatem, methodumq; Galeni, opere conari exequi, atq; vtriusq; dogmata exponere, ænigmata intelligere. Quam paucis, hinc indeq; emendicatis, quod nunquam poterunt assequi (adeo sunt stupidi) inuidiq;, aliis vt injurium obtrudere? Sed ad institutum, laconicum senem (rationem semper reddens, atq; demonstrans) C Galenus insecutus, plenitudinem, non solum ab vtero prægnantis mensem. 8. tangentis; sed ab vniuerso corpore abegit. Nam loquens de vtero gerentiũ citta, seu malacia, sic ait. *Atq; complures earum, huiusmodi vitio laborant, vsq; ad secundum, aut tertium mēsem, in quarto vero quiescunt, partim, quod vomitione vitiati humores expurgantur, partim quod concoquntur. Vt pote exiguum cibi, tum sumente muliere, ob fastidium, partim etiam, quod multitudo vacuatione sit imminuta. Quippe primis mensibus* (En Hippocratis femina exculta) *fœtus, paucum ad se alimentum, seu sanguinem trahit, eo quod parum adhuc auctus sit. Adeo, vt ne fœtus quidem nominari tunc debeat, sed cyema potius, idest conceptus. Vbi iam increuerit, tunc plurimo indiget alimento, atque tunc, non id, quod optimum est, e venis (vt antea dicebam (allicit, verum etiam quia maiorem alimēti copiam requirit, aliquid vitiosi simul attrahit, ita fit, vt vniuersum corpus, & plethoricum esse, idest plenum esse, desinat.* Et C. si igitur sanguis descendit in vterũ, mittente toto, & attrahente fœtu, & si cesset in toto plenitudo (& crescat vitiũ & caccochimia vt statim) vndè nam vteris accedet plenitudo ficta?

C 4. de sympt. caus. c. 7.

ficta? Agamus ratione, quorsum enim plura? cũ in qua cumq; pueri seu fœtus, habitudine, siue inquam in vtero gestatus, sit sanus, vel æger (nullum enim tertium statum hic inuenio, qui si contingat, vni extremorum adaptandus) incompatibilitas plenitudinis particularis, in grauidis, iam grauibus elucebit, atq; hoc dilemmate, plenitudinem implicare contradictionem, ex ratione ostendam. Nam si sanus, fortisq; sit fœtus, non solum bonum, sed & vitiosum alimentum exhaurit, vt ex Hippocrate, & Galeno, constat; si vero æger, imbecillisq; est puer, multo deterior plenitudo reddetur, dicente eodem bono sene. D *Mulieri vtero gerenti, si purgationes eant, impoßibile est, fœtum esse sanum.* Facultas enim vteri in grauida (& a fœtu lassa) superfluentem sanguinem, tanquam inutilẽ, quantitateq; alienum a sese excutit, naturæ lege, nam vt in cõmentario docet Galenus. *Siquidem ille fœtus, qui fortis est, ad sui alimentum, vtitur illo, qui ex toto corpore ad vteros fertur.* D 5. apho. 60.

Quod si fortasis, aliquis objiciat Auerroum E scribentem. *Dixit Hippocrates, quod prægnans non debet phlebotomari, nisi quando embrionis virtus fuerit fortis, hoc est a mense quarto, vsq; ad septimum, nisi humores fuerint furiosi, & pharmaciam concedit tunc. Ego autem dico, quod quando adest repletio, qua fœtus non indiget, non est mala.* E 7. collect. c. 4

Auerroo (si respõsione, Hippocrati oppositus indiget) dicere poteris, de totius repletione locutum, quã possibilem in aliquibus grauidis, & in mensibus, non nego, & hanc plenitudinem, ex totius plenitudine procedere, & foueri ratio dictat, sicque, quando eo res deuenerit, vt isthæc plenitudo vteri phlegmonen admiserit, necessario a bracchiis primo, demẽd⁹ est sanguis, deniq; Auerrous nec Hippocratem recte consuluerat, repletionem in illis mensibus negantẽ, caccochimiãq; purgantem.

Ex breuiter probatis,nulla est in grauida , mensem octauum ingressa,vteri specialis plenitudo, nusquam enim apparet,ac per consequiũ,procedens ex illa inflã matio ficta,vt posset saluari,saphenæ in grauidis, jussa phlebotomia,contentionis plena. Quare superest nũc vtero gerentium caccochimiam,præsertim in vltimis mensibus (sic enim subaudiendus est totus hic sermo) vniuersalem,etiam,breuissimo quoddam compendio attingere.Sic dicat Hippocrates. F *Quum mulier in vtero gerit, tota fit, cum virore pallida,quoniam purus ipsius sanguis quotidie ex corpore destillat,& in fœtum descẽdit, & augmẽ tum ipsi accedit, & cum paucior ipse sit,neceße est,esse pallidam,sem perq; alienos cibos appetere,& sanguinem intrare , & debilior fit, quoniam sanguis minuitur.*

F Lib. 1. de morb.mulie.

Sed hoc ipsum,videlicet, mulierem vtero gerentẽ, mensem octauum attingentem,& alias, potius vitium sanguinis,quam plenitudinem accumulare;vno,aut al tero medio medicinæ,probetur. G *Quales sunt in corpore humores,tales colores in cute apparent.* Sed in vtero gerentibus apparent liudi,pallidi, atri , mixtiq; ex his (nostri vocant empañados) igitur tales in corpore esse hu mores,indicant. maior est Hippocratis,ac Galeni prin cipium,minor supra,ex eisdem constitit, quam occuli sæpe quotidie judicant , igitur vtero gerentes caccochimiam congerunt.

G Lib.de hum. &. 1. aph. com.2.

2 H *Tales cibos appetunt vtero gerentes,quales humores habẽt in ventriculo,& venis illi⁹, sed appetuntur acidi,austeri,acerbi carbones, aliaq; multa absurda,* igitur tales habent in corpore, venisq; humores , scilicet vitiosissimos. maior est principium medicum,minor non minus, igitur euidens est ad sensum,grauidas non plenitudine, sed cor ruptione repleri,vtrimque igitur probaui,non esse ple nitudinem sanguinis in vtero specialem,atque caccochimiã redundare in toto corpore.

4. de causis symp. c. 7.

Tandemq; , quid sentiendum est de iis, qui in librorum lectione, & artis operibus insenuerunt? quod nō legerint Galenum, passim hæc docentem. *I Quibusdā in ipso partu sanguis effusus, diuersa est qualitate, his biliosus, aliis melancholicus, aliis virulentus, aut pituitosus, aut mediocriter bonus, sed inculpatus haud vnquam. Nam eius portio optima in fœtus incrementum est insumpta.* Hæc Galenus, quem omnes medici in hoc in secuti sunt, sicuti in præcipua difficultate, videlicet, quod grandiores fœtus solent sanguinem abundantē absumere, ita vt, nullus possit repperiri, qui manibus, pedibusque in hanc sententiā non descenderit, atque hæc de prima conclusione. I 1. epid. 1. in vxore Philini.

Plenitudini, & inflammationi ex suppreßis muliebribus ortis, cōmunißima, contraria semperq; ex saphena debetur phlebotomia, at vero humori in substantiam vteri influxo, in phlegmones incremento, remedium deriuans debetur, quare recedat, cum sequacibus Iaquinus (alioquin de remedica optimè meritus) qui venæ sectionem ex cruribus, pro euocandis mensibus, deriuatoriā vult. 2. Conclusio.

Et vulgus nouit, affectiones vteri, cedere venis in talo sectis, sed an euacuationis, vel deriuationis gratia, id, non ad quencumq; medicū spectat. *Sed & si, ex natura rei procedere, atq; ex ipsa quid sit agendum, repperire, est in nostra arte scopum attingere,* attamen voces, terminosq;, & signa cōceptuū esse, & maximæ cōsiderationis, præcipuè in artium primis conditoribus, dubio caret, multum enim refert (& vtinam iam audiam ego doctissimos socios me docentem & in consultationibus, & proponentes. *Vacuādum suggerit affectio, si vnicus sit simplexq; affectus, vel si multiplex, prævalet in hoc affectu, & præstādа est reuulsio, ante alias indicationes, nā magis vrget hic, qua ille morbus, atq; præponderat.*) In Galeni lectione semper inuenire K In li. methodi.

uenire, euacuandum esse, & euacuationē præstandā, sicuti etiam deriuandum,& deriuationem adhibēdam, hæc enim nō distinguere exactissimè, est empirici per sonam agere. Veniam ad rem. *Indicatio cōmunissima est, in repletione euacuandum*, adeò, vt plebeis sit nota, illăq; L 2.aph. 22. docuit L Hippocrates, non ob id parui faciendus. *Nam ad ianuas scientiarum, principia omnibus nota, veteribus mos fuit, illis, proposuisse.* Scripsit enim. *Quicūq; morbi ex repletione fiunt, curat euacuatio.* Itaque plenitudini in genere euacuatio generalis, in specie vero, specialis euacua- M Lib de flatibus non lōge a principio. tio debetur, sic enim M Idem asseruit dicens. *Contraria, contrariis remedio esse, & particularibus contrariis, particularia contraria.* Vnde Galenus, siue plenitudines sanguinis, inflāmationes ve, ex tetentione muliebrium in vtero curās, siue abortierint, siue peperetint mulieres, euacuationis remedio, & voce semper insigniuit. *Secus vero, segessit, in aliis inflāmationibus vteri ex fluxione ortis, in quarum initiis, reuellit ex braechiis affluentē humorē, in fluxūq; deriuat,* An grauida sit, vel inanis mulier, immemor, cuius mentem, si subire posset cogitatio, cōceptusq; medici illius, qui existimauit modò, post tot sæcula, peius tractandas fœtas, quam non fœtas, forsitā annotasset. Videamus igitur attentius, id quod quotidie nobis fit obuiam, atq; sermone, testimoniisq; Galeni probo (sic re ipsa exigente) quod, *In retētionibus muliebriū, & passionibus, ex illis genitis, venæ sectionem euacuatoriam appellatam instituat ille.* Nec mirum sit, quod pro rei fide stabiliē- N Lib. de sang. miss. c. 11. & 18. da, diutius immorer, primoq; ait. *Nam N plenitudines a suppressis mensibus ortas, omnino per crura euacuabis, siue venam secare, siue scarificare oporteat.* Et mox, *quæ vero fiunt ex cruribus, tantum abest, vt retrahāt, vt etiam menses promoueant, quandoquidem sanguinis ex vtero fluxum adiuuant cum euacuatione ex cruribus, quæ fit, aut malleolis scarificatis, aut* O 9.meth. c.5. *incissa in talo, aut poplite vena.* O Agensq; de cōtinētium

cura-

curatione, ill i exarauit omnibus notissima, memoriaq; digna verba. *Itaq; si tempore mittendi sanguinis menses moueri contigerit: siue etiam hæmorrhois sit reclusa, si inspectus fluentis impetus, satis fore videbitur, qui solus, quod requiris vacuet.* hæc ille, vbi, hanc vacuationem, etiam a natura (quā medicus imitatur) appellat. Hæc Galenus, vbiq; consonans, vel contrarium ex illo ostendant, ratione ve agant, probentq;. *Sed vigilabunt laßi.* Vnde mirū est, quæ nam tam dura carosis illos apprehenderit, vt euacuationem mensibus retentis correspondentem, cum deriuatione humoribus impactis debita miscuerint, sed neq; mirum, re melius inspecta. Si enim Galeni lectioni inuigilantes, passim dormitare cōtingit, nisi recte institutum libri, scopusq;, inspecti fuerint, decipiātur alii, necessum est, atq; prælofateri, & nonullos, in tantam dementiam incidere, vt Galenum (quem nunquam assequentur) & ignarum, deceptum, ebriumq; publicè, dicant. *Sed similem habēnt labra lactucam. Itaq; huiusmodi affectibus, ex retentione prognatis, in puerperis, & abortientibus locum suum habuit semper, habebitq; euacuatio expedibus, at vteri inflāmationem ingrauidis (est enim fluxio in illa ex superioribus) reuellimus ex brachiis, & nihilominus ex cruribus etiam, sanguinem detrahimus, sed deriuationis gratia.* Sicque rationi consonum est, neq; in grauidarum inflāmationis principio, incipiendum a tali venarum punctione; sicuti neq; in retentione puerperiorū parturientium, & abortientum a basilica, bracchioue esse inchoandū, cū contrariorū contraria sint ratio!, & doctrinæ. Dixi *inchoandum*, quoniam vt ex ℗ Hippocrate colligimus, *Nil tam perpetuum, quam nihil perpetuum.* Si enim satisfactum est indicationi alicui, & interuenit alia, quæ magis vrgeat, hæc nos trahet, alia non neglecta. Eodem docēte Ꝗ Galeno, & vt ad institutum. *Ex pedis venis, euacuamus prouocamusq; retentas purgationes ~~rero~~, at impactum humorē* *Lib. de fracturis.* *7.met. c.12*

in

in vtero deriuamus, in incremento, quod in principio fluxionis, in vterum, negaret Galenus, vt negat, at vero retētum in vtero eruorem lubētiſsimè euacuat, ſi in rigore loquendo, illam euacuationem natura leuata non efficeret (quemadmodum alio ſum dicebat ℞ Galenus, *natura quidem expellente, medicamento vero attrahente*) te) quod profectò, eſt quodāmodo, volenti manū porrigere, at vero impactum (vt in vltimo diſcurſu ℞ dixi mus) conamur, vt ex eiſdem venis, a quibus particula phlegmone affecta nutritur; ad latera deriuetur, Iaquinū aliqui conati ſunt imitari, quos omnes decuiſſet ſane, fateri, non illam venarum diſtinctionem eſſe in cruribus, quæ in aliis partibus occurrit, ſed obliuioni tradere affectuum differentias, morborumq; tempora, profectò turpe fuit; deniq; vt vno concludā principio. *Diſtinguant tempora, concordabunt venæ ſectionis differentias.*

℞ 3. aph. 22.

℞ Secundo de pleuritide.

Sed cum aliam probauerim, venæ ſectionis indicationem, præſtare ſanguinem menſtruum ibi, in vtero ſcilicet non grauidæ præter naturam retentum, hanc autē venæ ſectionem, euacuationem vocatam videlicet, nōnulli vocarūt ſanguinis miſsionē prouocatoriā. *Neq; enim* (vt ait) S *Ioannes Eurnius, illud rationi conſonum eſt, ſanguinem vtero, vel aliqua parte contineri tam diu, donec excernatur, nam toti maſſæ ſanguineæ manet iunctus, & poſtea, diſtentis ſanguine vaſis, per anaſtomoſin excluditur, vt pote excrementum ſuperflui alimenti. Hanc autem excretionem promouent naturæ vis, meatuum libertas, & materiæ præparatio*, quæ accidentia efficiat ſanguis in non grauidis dicat T Galenus. *Vnde ergo oritur plenitudo tum venarum, tum vin culorum, nempe ex menſtruorum retentione. Nam peruenit quidem ad vterum ſanguis, ſed ad interna ipſius ingredi, non poteſt, aut quia craſsior eſt, quam vt per ora vaſorum tranſire poſsit, aut quia clauſa ſunt ora, itaq; multiplicatus in venis eas extēdit, atq; vicina ipſiꝰ vincula madefacit, ad horum vero extenſionem*

S Li. 5. inſtitu. medic. c. 6.

T 6. de locis aff. c. 5.

nem, vterum retrahi, neceße est, igitur, si vndiq; æqualiter retrabatur. Hactenus ille, hystericam passionem, siue vteri suffocationem, passim describens. *Hæcq; plenitudo venarum, vinculorumq; vteri dititur proprie, & huic proprie debetur e saphena euocatio, cum contenta in vtero materia, sua, peculiariq; sorte, tali venas sortita fuerit.* At deriuatio inflãmationi vteri debetur, atq; multũ interest, inter affectus & remedia. *Cumq; inflãmatio Galeno,* V *fere semper fiat ex sanguine copiosiori a maioribus venis in minores, & a minoribus in minimas, & ex his, ad spatia, musculosq; fluente; fluentiq;, ex eodem auctore, reuulsio debeatur, in principio,* Et sensus ipse iudicat, multo aliter tractandam inflammationem vteri, in grauida, & non grauida, quã immittentibus superis truncis, caudicibusq; venarum, ad vteri ramos, & radices fit, quàm in abortientium, parturiẽtiũq; siue retẽtione, siue inflãmatione & Augenius, & omnes medici adhibent, atq; (vt vnico concludam verbo) in retentione reuocamus, seu prouocamus versum vterum, & ad vterum, at vero in inflãmatione abuocamus ab vtero, deniq; deriuamus, qui (quantum ex artifice agitur) ferè sunt contrarii motus, & auxilia a contrariis, siue oppositis affectibus indicata, at vero alter affectus est plenitudo, morborum potius causa, est alter inflãmatio, acutus sanè, & periculosus morbus ingrauidæ vtero, quã sic curare oportet accuratius, quã in nõ grauida, si vera omnes auctores, in hunc vsq; diem, docuerunt, hancq; vnanimiter sic fieri X omnes docent. Illiusq; causam, affiirmasse legimus sic. *Causa interna inflammationis vteri, est multus sanguis feruidus, qui ex alimento abũdat, & ex vena caua per capillares effunditur, atq; retinetur.* Sicq; corpus, seu vteri substantiam occupat, neq; alitèr inflammationem cõmittere poterit. Quã sic obcculos Y Galenus proposuit. *Quod igitur per partes inflammatas in ipsis vasis, plus sanguinis aggregatum est, tumoribus earum* con-

V 10.met.c.6.

X *Castro, & omnes.*

Y *Li. de tumor præt. nat. c. 2*

conjectandum est, nihilominus ex eo quoq; , quod venæ prius ob paruitatem Visum effugientes, apparent, non sanè, in inflammatione genitæ, sed eo, quod sanguine repletæ, sunt ita ad tantã magnitudinem elatæ, vt sensibiles fiant, maxime autem in oculis hoc accidere videtur, & pene, & mãmis, quod vero omnis caro quoq; cujus iam maximèq; affectio, est inflammatio, repleri fluore sanguineo videatur, & color, & tumor ipse indicat, ob id vero omnis humida, & madescens vt lana , & spongia apparet. Hæc Galenus, de vteri phlegmone, in cõmuni, nosq; de inflãmatione vteri in grauida, & de vena in principio eligẽda, sermonis consecutione. *Augenio, & alus, relictis inflãmationib⁹ puerperarum, & abortientium.* Quæ omnia idem vir, latissimè ad tertiam conclusionem.

3. Cõclusio *Sicuti grauidæ plethora; seu aborsus præcauetur, vel febriles affect⁹, aliæq; inflãmationes brachii venis sectis, curãtur, sic & vrgẽtius vteri phlegmone. Nã cõsiliũ, affirmãs, non fœtas, ex vtero inflãmato vexatas, statim ex bracchiis phlebotomandas , fœtas vero, statim ex pedibus, impertinẽs esto , & contra artẽ medicã.*

Circa primam assertionis partem, nemo potest dubitare pacata mẽte, sicuti, neq; circa tertiã, quum graues acutosq; affectusvenæ brachii præcipueq; internæ citissimè , & plurimũ euacuent, neq; hactenus in via Galeni dubitauit quisquam, circa eam (quem siquis nõ sequatur, errabit necessario) secundam tamen , & tertiam ego existimo, comprehendi sub illa *A* Galeni repetita auctoritate, nullam exceptionem admittente grauidationis. *Veluti (inquit) in locis muliebribus retrahes, si eas, quæ in cubito sunt secueris venas, aut iuxta mammas cucurbitas apposueris, vel manus concalfeceris, & fricueris, atq; alligaueris, hæc ille, locos muliebres curans, seu Hippocrates (cujus inuentum dicit esse) a situ sumpta indicatione , quæ maioris est momenti, si grauida, vel inanis mulier, fœta, vel non fœta nihil curans.* Præter quam quod , vt scimus (perficientibus neotericis, antiquiorum incœpta) fortior, & vigetior,

A 2. ad Glauc. cap. 2.

vali-

validior inqua.n, in grauida remanet indicatio in reuellendo, ab vtero inflammatione tentatq;imo, & pueris ideſt euidens. Nam oppoſitum exercere, quid dico, exercere, ſed ſcribere, parum dico, cogitare, eſt maximũ nephas. Neque vnicus auctor, ratio ve, pro oppoſita ſententia, vel ſomnio (ignoſcat tantus vir) repperitur, omnes contra ſentiunt, quos eſſet longum, & præter inſtitutum, adducere. Atq; liceat obſecro, noſtratium honorem, medicum regium, Doctorem Ludouicum B Mercado, ſomnium (vt eſt in adagio) & ſolutionem dirimentem. *Quibus (vt par eſt) adminiſtratis, etiam ſi affectio ſit in partibus inferioribus, a baſilica alterius, vel vtriuſq; brachii, primo ſanguinẽ detrahere oportet. Iuxta vires, ætatem, habitum, aut anni tempus. Quod ſanè dogma, perpetuum ſit in hac curatione, niſi, aut ex aborſu, laborioſove partu, vel nimia ſanguinis profuſione (quacumq; in parte ſit) inflammationem prodire, nobis compertum fuerit, Hujuſce rei ratio eſt, quia conjectabile videtur, a ſupernis partibus, & ſanguinis fonte, fluxionem concitari, aut plenitudinem præeſſe, quam, ſi prius non depoſueris, vel longiſſimè a parte affecta retraxeris, maiorem procul dubio, in eadem parte fluxionẽ concitabis, itaq; retractionis, & plenitudinis deponendæ gratia, primo brachiorum venas tundere oportebit.* Hæc ſapientiſsimus vir, quæ, inter Hippocratis aphoriſmos, recenſeri debent. C Rodericus de Caſtro, qui bene apud plurimos hodie audit. Illum virum ſic imitatur, ſcribens. *Secundo iis, quæ ſimul auertere, & euacuare valeant, quod primum fiet, ſanguinis miſſione, ex altera, vel vtraque baſilica, iuxta virium robur, &c.* Hæc Caſtro, poſt Galenum Auicenas, & claſsici, tandemque, & ſcholaſtici Doctores, & practici, atque auctores Gymnæſiorum librorum. Sed quando adhoc infortunium, miſeræ vtero gerentes, in finibus infœlicis ſæculi, ſeu ſeneſcente iam mundo deuenerunt, vt nullam grauidationis, rationem, ſiue prouidentiam,

B *Lib. 2. de morb. mul. cap. 17.*

C *C. de vteri inflammat.*

C haben

habendam, in illarum phlebotomia, quidam asseruerit veteranus miles (atque ob id damnandus) quod consideratio maxima mittendi sanguinem in grauidis, medicos Asclepiadarum familia natos, tantopere vexauit, Galenumq; sic dubium reddidit (*Vt Celso viriliter consulente*) nec ausus fuierit venas (nõ dico in cruribus abortum facientibus) sed nec in bracchiis incindere (horrẽdum dictu) adeò pii erga homines extiterunt, Agè, pietas etiam, humanitasq; me vocant, atq; si in fœta, Romanus Hippocrates (vltra Hippocratis coi metas) detrahendum sanguinem docuit, atq; nimirũ ex bracchio (si enim res intimius inspiciatur ex phlebomia tali, in grauidis grauibus, potius apuero sanguis detrahitur, qui pabulum præbet illi, quam ab ipsa matre, quod etiam timetur in basilicæ sectione) sed vt per se notum supposuit, neoterici etiam, vt legistis, ego illorum minimus, efflagitante necessitate probabo, excellenter in principio phlegmones vteri, inchoandum a venæ sectione bracchii, si mulier sit grauida, quandoquidem in non grauida, sic faciendum docet Galenus, atq; auctor singularis curationis non admittere non potuit. Iterum, atq; iterum, atq; si oportuerit millies moneo, me non agere de inflãmatione vteri, Horatii Augenii, oriunda videlicet, ex retentione muliebrium, siue ex aborsu; siue ex partu acciderit.

C In responsione ad Apologiã Fuchsii. Supponendo tandem, turpiter lapsum Fuchsium, sentientem venæ sectionem ex vtero reuellere, atque contendisse aduersus C Thadæum Dunnũ, quibusdã tricis, quibus Doctissimus Dunnus, maximusq; Galeni discipulus satisfacit, vt ibi videre licet (neq; enim est animus chartas implere) non minus quosdam antiquitus, sine fundamẽtis asseruisse, in inflammatione vteri a pedibus demendum sanguinem, omnino principii inflãmationis, temporumq; fluxionis immemores, neq;

neq; aduertẽdo venæ ſectionem ex pedibus deriuare, vt communis tenet ſchola, & ordo facientium medici nam, quo omnino carere deprehenduntur, qui ad curationum humorum tempeſtiuè acciri non reuellunt, antequam deriuent, nam vt idem Dunus D ait (cum vtrumq; ſit neceſſariſsimum pro exacta inflãmationũ medella) *In iis vero inflammationibus, quæ partes inferiores obſident, nullam ejuſmodi commoditatem habemus, vt per vnam & eandem venæ ſectionem, vtrumq; euacuationis genus absq; periculo perficiamus, ſi quidem non crurum tantum, ſed cubiti etiã venas aperire, neceſſe eſt. Ex cubito enim venas interiores ſecãtes reuellimus, & in coutrarium trahimus radices verſus.* (Dixerat enim in principio ſecundo. *Reuulſio omnis eo maxime dirigenda eſt, quoad ejus fieri poteſt, vnde ſanguinis copia magna ad affecta loca confluit, vel attrahitur.* Et in concluſione priori. *Reuulſio igitur omnis verſus radices vaſorum maximè, ac quantum fieri poteſt, dirigenda eſt, non contra*, & in altera. *Ergo reuulſio omnis præſertim in morbis partium inferiorum ex venis bracchiorum eſt tentanda*) *ex cruribus vero deriuamus. Velut in vteri phlegmone cubiti vena reuellit quidem, non tamen tuto deriuat, propter nimiam deſtantiam, & hepatis quoq; interpoſitionem, crurum autem ſectio, poplitum ſcilicet, vel malleorũ commodiſſime deriuat, nullatenus tamen reuellit, vna igitur, vnius ve venæ ſectio, taliſ in morbis ſatisfacere nequaquã poteſt, etenim venæ crurum ſectæ, quia in contrarium non trahunt (qua de re libro ſecundo, & tertio copioſiſſime acturi ſumus) reuulſioniſ in ſeruire plane nequeunt, qua propter ſi primus inflammationis vteri inſultus ſit, vena in cubito ſtatim interna ſecabitur, &c.* Itaq; ſine reuulſione deriuationem aggredientes, fabricam absq; fundamentis aſtruant, eſt neceſſarium. Atque methodo euerſa penitus, radiculam (vt eſt in prouerbio) a foliis manducent, & nos artis præceptorum, indicationumq; nimiis obſeruantes increpent, quibus valere juſsis, ad probationes.

D Lib. 1. c. 7.

C. 6.

C 2 Argu-

Argumentorq; ab inflammatione, non gerentis in vtero, ad gerentem, vtramq; eisdem regulis inflammationis curandam.

D Axiom. Ar. & Galen. 1 *Idem, D in quantum idem, semper est aptum indicare idem.* sed eadem est inflammatio, igitur semper idem remedium indicat. Maior est principium philosophicum, & medicum, minorem probo, quoniam eadem est phlegmone, idem membrum patiens, vterus scilicet, igitur idem remedium semper indicant, sed in non grauida, atque, absque præcautione aborsus, debet statim reuulsoria venæ sectio ex bracchiis exerceri, *Atq; opportune imperata, sufficit sola, sanatq;*, E Thadd. diu. de reuuls. Iuxta experiẽtiam E auctorumq; sententiam absque eo quod ad deriuationem (in fœtis audaciæ signum) deuenire oporteat, igitur in prægnantibus æquius multo, ex bracchiis, primo quoq; tempore, jubenda est reuellens sectio venæ.

2. Quando plures concurrunt indicationes, remediũ aliquod postulantes, tunc postulatum, maiori energia est exequendum, sed in vtero gerente mensem. 8. attingenti, plures indicationes concurrunt postulantes remedium aliquod, reuulsionem videlicet, igitur in talibus remedium maiori vi præstandum est. Maior est indicationum principium indemõstrabile, minor patet. Nam præter generalem retractionem fluẽtium humorum in vterum, inspicitur fœtus conseruatio, aborsus fuga, matris periculum, atq; aliæ considerationes, igitur multo melius in vtero gerenti, quam in nõ gerẽti, statim a bracchiis sanguis est demendus.

3. Ad hominem, si ob aliquam rationẽ reuulsio esset exercenda a principio, in grauida, vteri inflãmatione laborãte, maxime, quia a vicinioribus, imo ab ipsa parte, vtero scilicet (vt male volunt) inflãmatio oriretur, sed hæc esset nulla, contraq; artis dogmata, igitur nihilominus in grauida est exhibenda. Maior est illorum

funda-

fundamentũ, minor improbatur tripliciter, primò quidem, quoniã, cum reuulsio non fiat ratione contẽti in parte, non ad partem, ideſt ad deriuatiouem, inter initia accedendum, 2. quia, cum commune (niſi propriũ eſt dicẽdum) ſit omnibus inflãmationibus vndecũq;, aut vbicũq; genitis, vt tum etiam a vicinis, & circunſtantibus augeantur, commune etiam (aut proprium) auxilium ſit illis reuulſio, methodus inſinuat, 3. quia ſequeretur, quod inflammationibus ſolis ex remotis oriundis (non in aliis) reuulſio eſſet imperanda, quod ridiculum eſt. Nam in quacumq; reuulſione vtendum.

4. Fluxio timetur, & præcauetur in non fœtæ vterũ, iure optimo, igitur multo magis, in fœta. p3. con. quoniam, omnia, quæ conſiderantur ſimplicia in nõ fœta, neceſſe eſt augeri in fœta, ex principio phiſico, & F Galeni dicentis *Augetur enim cujuslibet causæ efficientis opus, ejus aucta ſubſtantia*, timetur nãq; maior fluxio, quoniam (vt ſupra probaui) refertum eſt totum corpus vitioſiſsimis ſuccis, ob fœtum, meliorem ſanguinẽ attrahentem, atque ob grauidarum ingluuiem, in illis menſibus, igitur ſi in non grauida, excellentius in grauida, ex bracchiis. F 6. aph. 5. co.

5. In curatione regulari vocata, primus tollendus affectus, qui habet rationem cauſæ, ſine qua non (eſt exẽplum cruditatum oppleta prima regio, reſpectu venæ ſectionis, & vlceris impletio, generandaq; caro, pro cicatrice inducenda, ſed talis cauſa ſine qua non, eſt ſublatio fluxionis, pro phlegmones fientis medella, igitur a ſublatione fluxionis, neceſſariò incipiendum eſt, ſed hoc fit ſectis venis bracchii.

6. Dato gratis, incipientem inflãmationem, nõ reuulſione, ſed deriuatione, & euacuatione ſectis ſaphenis, curandam in aliis ſubjectis, adhuc in grauidis fugiendũ, optimũ cõſilium dixerim ex deciſione alterius dubii,

bii,non leuis, & sic probo. In re maximi momēti,anci pitiq; illud remediū (quāuis sit intra idem genus venæ sectionis, E. g. debet præferri,quod quāuis in se sit mi nus,in ordine tamen ad morbum,ægrūq; , vel ad alia, sit magis securū,sed reuulsio est magis secura;quā deri

G uatio,& euacuatio in vtero gerenti, igitur reuulsio in

2. acut. 11. vtero gerenti est præferenda, maior propositio G Ga

com. leni est dicēris. *Nempe,& si minus quidem auxilium, quā per purgationem sequatur, securius tamen multo existit.* Minor probatione nō eget,igitur in grauida poti⁹,& melius a venæ sectione bracchii exordiēdū est,nā aliter aborsus sequitur, atq; vehemētissimā inflāmationē excitabis.

7. et vltim Quidquid subito,& affatim sanguinem, & humores versus vterum, embrionemq; cōmouet, suffocationis illius, atq; aborsus est,causa, sicuti qui in diuersum vo cat retrahitq; est vitæ retentionisq; principium. Sed sanguinis missio è saphena, & humores versus vterū, embrionēq; cōmouet,& ex bracchio retrahit venæ se-ctio, ergo venæ sectio ex saphena in vtero gerēti suffo cationem fœtus, aborsumq; inducit,& ex bracchiis sa nat,igitur illa vitanda,hæc maxime amplectenda est. maior, & minor sunt principia medica, igitur ad sensum patet,venæ sectiones in grauidis vteri phlegmone laborantibus, a pedibus minime inchoandas.

Quod si attendistis a me præscriptam,transcriptāq; re solutionem abs doctissimo auctore singularis curationis, vix credere possum,quod responsionem ad illā expectetis, cum nec auctoribus,auctoritatibus ve,nec rationibus aduersus reuulsionem in grauidis faciendā pugnauerit. Nam relictis scopis Horatii Augenii (& omnium medicorum) videlicet. *Abortientes, & parturientes ex retentione laborantes curandas ex saphenæ sectione,* probantisq; , his inquam relictis scopis , probationes aliorsum adductis, perperam applicare volens grani-

dis

dis, vteri phlegmone occupatis.

Horatium H Augenium transfert, qui ad generum scribēs, loquitur vt apud illum licet legere de abortientibus, parturientibusq;, quibus retenta sunt muliebria, vnde causa est, causæq; principium, sicuti, *in H. margi famula*. Neq; opus erat Augenio, cum non sit illi doctrina, sed vetustissima: at de sanguinis missione agens, *spectat ad venæ sectionem aborsum* prohibentem, ac ex bracchii communi vena iubendam consuluit. Nec aliqua ex parte probationes ab illo adductæ in nostrā veritatē militant. *Nam quod intendit* I *Horatius vtero gerētes plenitudinem sanguinis habere posse, de primis mensibus grauidationis enuntiat*, & non solum dicit, imo grauidā mensis.8. & similes excipit, dicens. *Porro, quæ copiosum habēt sanguinum, possunt statutis mensibus, primis potissimum ex vtero purgari, vtilitate minimè contemnenda, sic enim exoneratur sanguine natura, quo veluti sarcina præmebatur, atq; de cætero reddita potentior, fœtum optime conseruabit, rarum est* (& hoc saltim rarum Augenii debibat auctor singularis curationis inspexisse, vel melius Hippocratem legisse) *Quod aliis mensibus contingat, quandoquidem grandior fœtus, vt plurimum solet abundantem sanguinem absorbere*. Hactenus Horatius, manifestē nostras partes agens.

Adducit præterea ex Augenio (vt dixi) inuito, *sanguinem multum in acetabulis colligi*. Forte, si ea, quæ ex anatomia constant, melius perpendisset, Augenio fidem subtraheret, sed legamus, quæ summus vir, atque meus familiaris (cujus manes sint saluæ) K Andreas Laurentins, litteris traddidit, *Primo* (ait) *acetabulum sinus denotat conspicuos, in quos vteri vasa desinunt, vmbilici veneris figuram referentes, acetabula hæc in mulieribus nunquam repperiuntur, in ouibus, & capris maximè sunt conspicua, secundò, acetabuli nomine, ora vasorum instar papillarum tumētia intelligimus, Postremo, Cotyledones, ora sunt vasorum, ad*

vterū

H *In epist. ad generum.*

I *Lib.6.c.4.*

K *Lib.7.anatō m æ quæst. 12.*

vterum desinentia, & cum vmbilicalibus venis cocuntia. Hac po strema significatione, quis in muliebri vtero cotyledones negabit? Hæc ille, ego, quantum sanguinis in his potest coaceruari, & capi secundum naturam? Vt possit inflammationem efficere, inquiro? maxime cum fœtum octimestrem famelicum, & egentem tota ars fateatur.

ad illud etiam, quod torquentes (sicut in omnibus aliis) Horatium adducunt. *Ex.2.ad Glauc.c.2.* certum est, prædictum Horatium loqui, *de retentione muliebrium, in abortientibus, parturientibusq;, non vero de grauidis*, in quibus oritur inflammatio, sicut in non vtero gerentibus, quibus ambabus fluxio fit a superioribus procul dubio, tam vtero gerentibus, quam inanibus vteris, inter hos casus enim, & ab Augenio adductos, fere est ea distantia, quæ inter cœlum, & terram. 2. aduertat quod quamuis dicat Galenus, reuulsionem fluentibus deberi, non negaret fluxuris, imo & auctor singularis curationis id præstat, *dum pro præseruatione fortissimæ epylepsiæ, humores quietos, e venis pedis retrahere vult, qui non fluunt.*

Deniq; omissis multis ab Augenio adductis, verè parum firmis, qui, quamuis eis contendat, *Venam brachii in vtero gerentibus incidendam, neutiquam vero in pedibus cum omni scholâ medica.* Vnicum tamen quod maximi facit, & putat, omnes, *nodum gordianum judicare*, proponam, dum, scribat. *Quid igitur ad Hippocratis textum respondebimus, quo admonuit, mulierem ab ortire, misso sanguine? quid inquam mihi respondebit idem auctor, si aduersus eam sententiam, alterum eiusdem oraculum protulero? admonens, vtero gerentem singulis mensibus expurgari posse. quamuis dicat, fœtus imbecillos nasci? Quam obrem abortum non semper facit expurgatio ab vtero, neq; etiam faciet Venæ sectio.* Hactenus Augenius, vti dixi, ad insinuandam solam venæ sectionem in vtero gerentibus, ex bracchio, a maiori ad minus,

In citato loco.

sum-

sumpto argumēto, nō vt vellit, tali venas tundere, hoc enim sæpe repetere, oportet, sed debiliter arguit Augenius, ipse neganda proinde, vel paritas, rationis, vel con. est enim multo alia, & opposita meo iudirio. Nam fœtui imbecillo superfluit sanguis, sicq; expellitur a natura, atq; non modo non lædit, sed confert, ne suffocetur (vt dicebam, aperte probans, fictitiam fuisse plenitudinem in grauibus grauidis) at forti, seu sano fœtui deest alimentum, si sanguis ex quacumq; vena detrahatur, cum magno semper periculo, cum maximo ex cruribus, ex rei natura ipsa, saphena aborsum prouocante, atq; , vt huic parti fœlix imponatur finis, *cum Augenio, bene, & in præcauendis aliquando aborsibus, brachiorum venas superiores secante, & in abortientium, & parturientium mensiumq; retentione, atq; inflammationibus ex hac subortis, recte saphenas cum omnibus aperiente, conuenio*, is enim ab auctore singularis curationis, extra propositū addu citur.

Quid igitur super est? quid? vt adolescentioribus consulamus ea ipsa, quæ eminentissimus vir, Doctor Ludouicus Collado refert sic. *Quam ob rem perpetuò auditores meos moneo, vt Galeni medendi methodum in sinu semper gestent, legant, atq; memoria teneant*, hæc ille, & merito quidem, sic enim maiores effecti, Horatio Augenio, aliisq; valere iussis, sine cortice natare poterunt, deniq; indicationum compotes facti, ea quæ præstantes neoterici congrua ediderunt, illi inquirere, edereque valebunt, dissona verò, atq; torta corrigere, confutareq; , non erit difficile. Illos vero, qui concertationes litterias in rixas, odiaq; transmutant, in crimine manifesto fugæ comprehendi, est euidens, viriliter agant, seseque erga proximum assiduè exerceant, quos tacendo, operandoq; in palestra expecto, atque (si fas est) prouoco, vt & huic debitum persoluant, & ea, quæ

D a me

a me ſcripta iã diu ſunt, in cucurbitulã ſcarificatã in pleuritide: in ommiſsã venæſectionẽ in morbi in cremẽto, & perperã per miſſam in ſtatu, excluſam ex purgationẽ in morbi etiam augmento: tria puncta totius medicinæ vtiliora, a doctiſsimo valleſio minus prouiſa, typis, non linguis impugnent, nudi omni affectu, ſic enim fiet, vt nos dedoceant, vel ipſi dedocti ditiores recedant.

LAVS DEO. OPTIMO Maximo, ſemperq; Virgini Mariæ matri, D D. Hieronymo Bernardo patronis, & omnibus ſanctis.

